



uvodjenje državne mature u hrvatski školski sustav

prikaz projekta

Petar Bezinović

Institut za društvena istraživanja u Zagrebu
Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja

Osnovni cilj projekta

Ustrojiti sustav za učinkovito i kvalitetno planiranje, organiziranje i provođenje **državne mature** u četverogodišnjim srednjim školama.

Što je državna matura?

- Državna matura je sustav standardiziranih vanjskih završnih ispita četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja.
- Ispiti se provode u isto vrijeme, pod jednakim uvjetima i kriterijima za sve kategorije pristupnika.
- Državnom se maturom ispituje razina dostignutih kompetencija učenika na kraju srednjoškolskog obrazovanja.
- Državna matura je vanjski (eksterni) ispit. Nastavnici pripremaju učenike za ispite, ali ih sami ne ispituju i ne ocjenjuju.

Što je državna matura?

- Državnu maturu organizira i provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
- Način organiziranja i provođenja ispita je jasno definiran i onemogućuje nepošteno ponašanje.
- Državnom se maturom ostvaruje valjanije, pouzdanije, objektivnije i pravednije mjerenje obrazovnih postignuća.
- Svjedodžbe o položenoj državnoj maturi izdaje i za njihovu kvalitetu jamči država.



Svrha uvođenja državne mature

Unaprjeđivanje kvalitete obrazovanja

- Valjanije, pouzdanije, objektivnije i pravednije vrednovanje školskih postignuća učenika.
- Praćenje i sustavno analiziranje uzroka uspjeha i neuspjeha u obrazovanju.
- Korištenje rezultata vrednovanja za samoanalizu, samovrednovanje i razradu razvojnih planova škola.
- Podizanje razine odgovornosti svih sudionika u sustavu odgoja i obrazovanja.

Obrazovanje usmjereno na rezultate učenja

- Usmjerenost na znanja i kompetencije s kojima učenici završavaju srednjoškolsko obrazovanje.
- Jasno definiranje ciljeva obrazovanja - rezultata učenja i poučavanja.

Postavljanje nacionalnih standarda u obrazovanju

- Postavljanje jasnih nacionalnih standarda za vrednovanje školskih postignuća učenika na kraju srednjoškolskog obrazovanja.
- Jasno definiranje ključnih izlaznih kompetencija za stjecanje kvalifikacija u strukovnom obrazovanju prilagođenih potrebama gospodarstva i tržišta rada.
- Postizanje da srednjoškolske svjedodžbe budu jasni, prepoznatljivi i usporedivi dokumenti na domaćem i europskom tržištu rada.
- Doprinos postavljanju Nacionalnog kvalifikacijskog okvira.

Vrijednosni okvir

- Postizanje da znanje i kompetentnost, kao temeljne odrednice i važni ciljevi obrazovanja, postanu jasne, mjerljive i usporedive vrijednosti.
- Usvajanje sustava vrijednosti po kojemu se vlastitim zalaganjem i savjesnim učenjem i radom može ostvariti uspjeh u školovanju i u životu.
- Davanje digniteta znanju i obrazovanju.

Obrazovna vertikala

- Bolja priprema za studij.
- Omogućavanje jednostavnije, pravednije i transparentnije selekcije za upis u institucije visokog obrazovanja.
- Bolje povezivanje srednjeg i visokog obrazovanja.

Tko priprema i provodi državnu maturu?

- Vijeće MZOŠ-a za uvođenje državne mature u hrvatski školski sustav
- Znanstveno-razvojni projekt “Uvođenje državne mature u hrvatski školski sustav”
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u osnivanju)
- Predmetne stručne skupine
- Školski ispitni koordinatori i školska ispitna povjerenstva

Komplementarni mehanizmi za unaprjeđivanje kvalitete obrazovanja

Sustav Nacionalnih ispita

- Praćenje ostvarivanja ciljeva obrazovanja
- Analiza uzroka uspjeha i neuspjeha učenika
- Pružanje povratnih informacija školama
- Razvoj valjanog ispitnog instrumenatarija
- Priprema za državnu maturu
- Testiranje organizacije ispita

Samovrednovanje škola

- Korištenje rezultata Nacionalnih ispita i ostalih indikatora kvalitete obrazovanja za samoanalizu i unaprjeđivanje kvalitete škola

Vremenski slijed provedbe projekta

2006. - nacionalni ispiti u prvim razredima gimnazija - analiza sustava

2007. - nacionalni ispiti – samovrednovanje škola

2008. - simulacija državne mature u gimnazijama

2009. - državna matura u gimnazijama

2010. - državna matura u svim četverogodišnjim srednjim školama



Gimnazijska matura

Obvezni predmeti

- Hrvatski jezik i književnost

I jedan od sljedećih:

- Matematika (A, B i C razina) ili Strani jezik (A ili B razina)

Uz eksterne ispite koji se provode objektivnim testovima, gimnazijska se matura sastoji i od obvezne izrade završnog maturalnog rada prema osobnim preferencijama učenika.

Izborni predmeti

Predmeti prema osobnim preferencijama

ili

Izbor predmeta prema preporukama pojedinih grupacija visokoškolskih institucija.



Strukovna matura

Obvezni predmeti

- Hrvatski jezik i književnost

Ovisno o vrsti škole polaže se još jedan od dolje navedenih:

- Matematika (A-B-C)
- Strani jezik 1 (A-B)

Strukovni moduli

Strukovni moduli prilagođeni su specifičnostima pojedinih zanimanja.

Strukovni modul osigurava dobru pripremljenost za tržište rada.

Uz eksterne ispite koji se provode objektivnim testovima, strukovna se matura sastoji i od izrade završnog rada, odnosno specifičnih projekata kojima učenici dokazuju razvijenost vještina bitnih za struku, tj. nužnih za fleksibilnu prilagodbu potrebama gospodarstva.

Funkcije državne mature

- Državna matura kao završni ispit srednjoškolskog obrazovanja
- Državna matura i visoko obrazovanje
- Uloga državne mature u visokoškolskoj upisnoj politici



Državna matura i visoko obrazovanje

Ciljevi

Povezivanje srednjeg i visokog obrazovanja

- Osiguravanje bolje pripremljenosti učenika za studij
- Ekonomičnija selekcija kandidata za upis u institucije visokog obrazovanja

Prijedlog

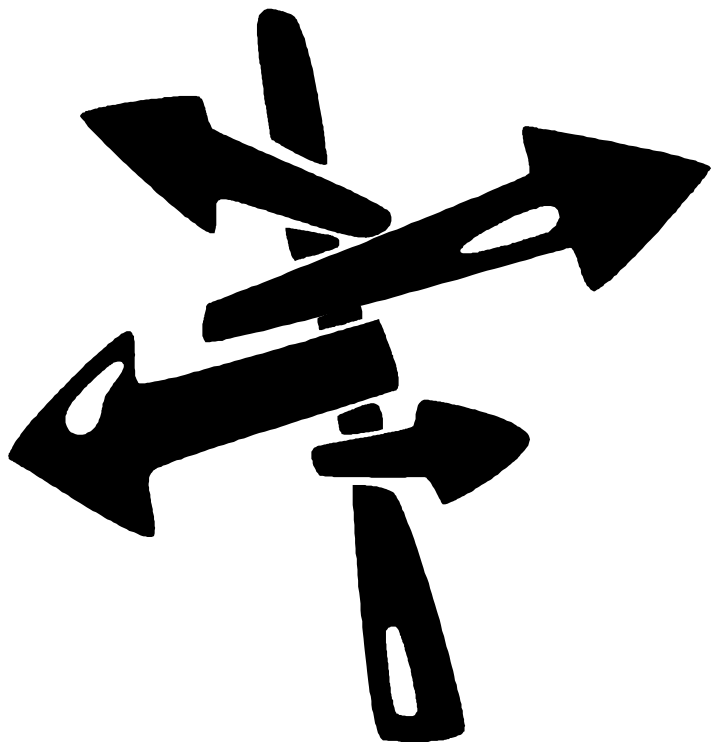
- Položena državna matura je uvjet za upis.
- Uz rezultate državne mature visokoškolske institucije u postupku selekcije kandidata mogu provjeravati i specifične vještine i talente.
- Uz rezultate državne mature važan kriterij za upis ostaje prosječan uspjeh tijekom srednjoškolskog obrazovanja.
- Rangiranje pristupnika vrši se u središnjem Upisnom uredu koji tijesno surađuje s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja.



REZULTATIMA UČENJA USMJERENO OBRAZOVANJE


Petar Bezinović

Institut za društvena istraživanja u Zagrebu
Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja



Ako ne znamo kamo idemo, možemo stići gdje ne želimo...

Što su ishodi obrazovnog procesa?

- 
- Očekivani ishodi su opisi onoga što učenik mora **znati, razumjeti** i **biti sposoban učiniti** na kraju određenog ciklusa učenja i sudjelovanja u procesu obrazovanja.
 - Precizno definirani ishodi predstavljaju specifične standarde kompetentnosti koji se mogu provjeravati, tj. ispitivati testovima.
 - Ovako definirani standardi pružaju mogućnost provjere koliko obrazovni sustav ostvaruje vlastitu misiju i pružaju školama povratne informacije o rezultatima njihovog rada.

Temeljna ideja

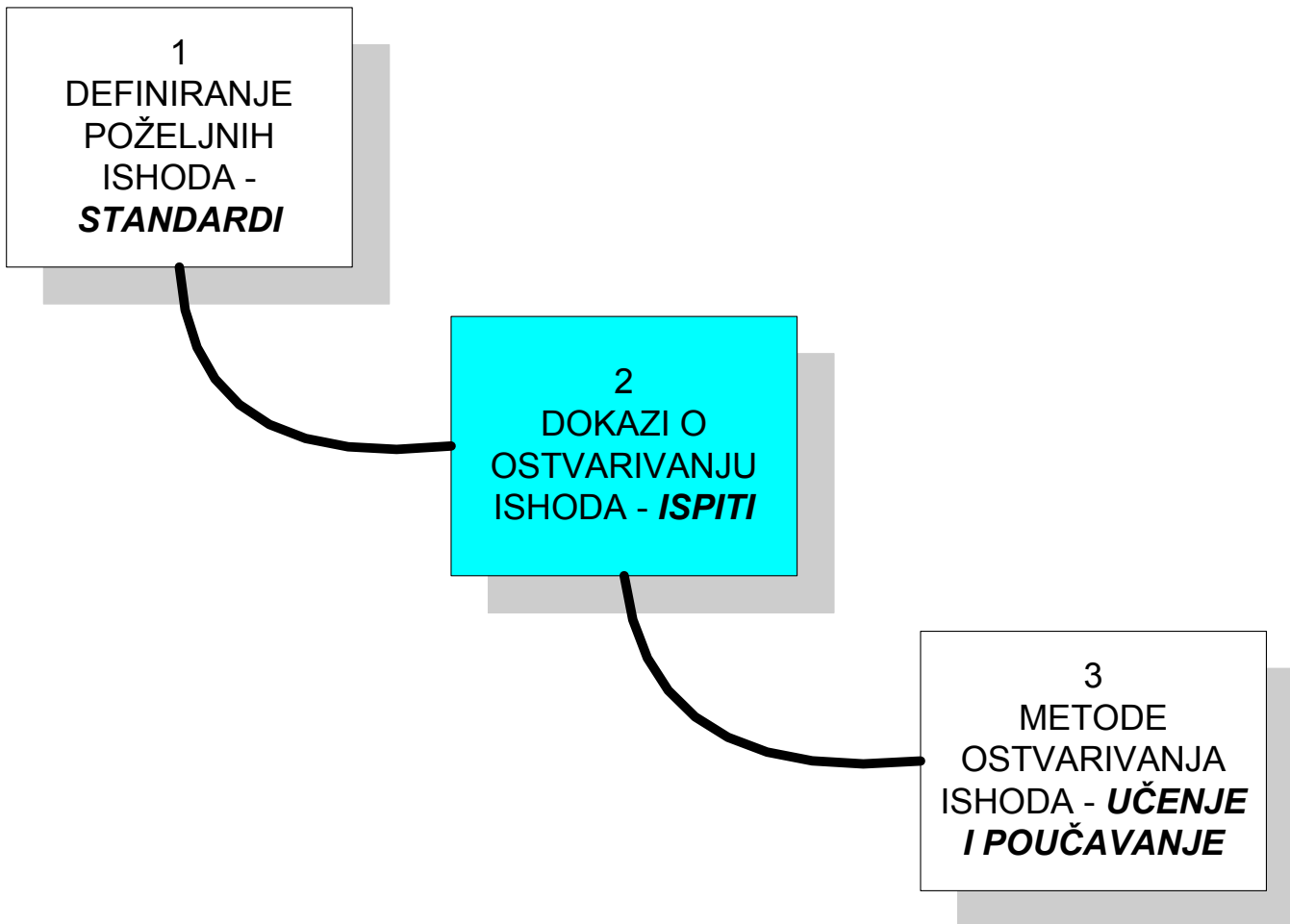


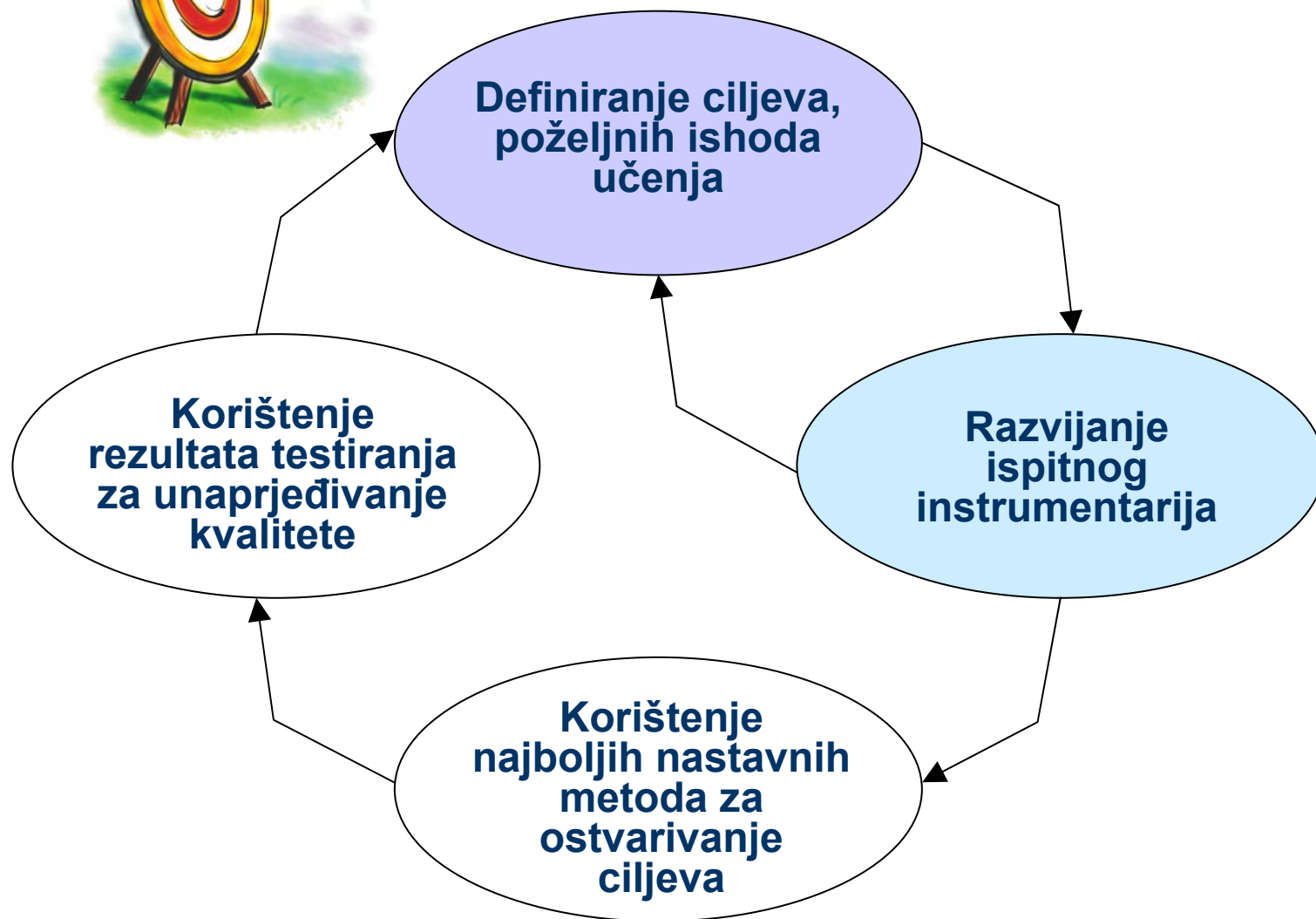
U svemu što radimo s učenicima postoji jasan smisao i jasna vizija konačnog efekta – kakvu promjenu želimo postići u učenicima, kako i koliko potičemo njihov razvoj.

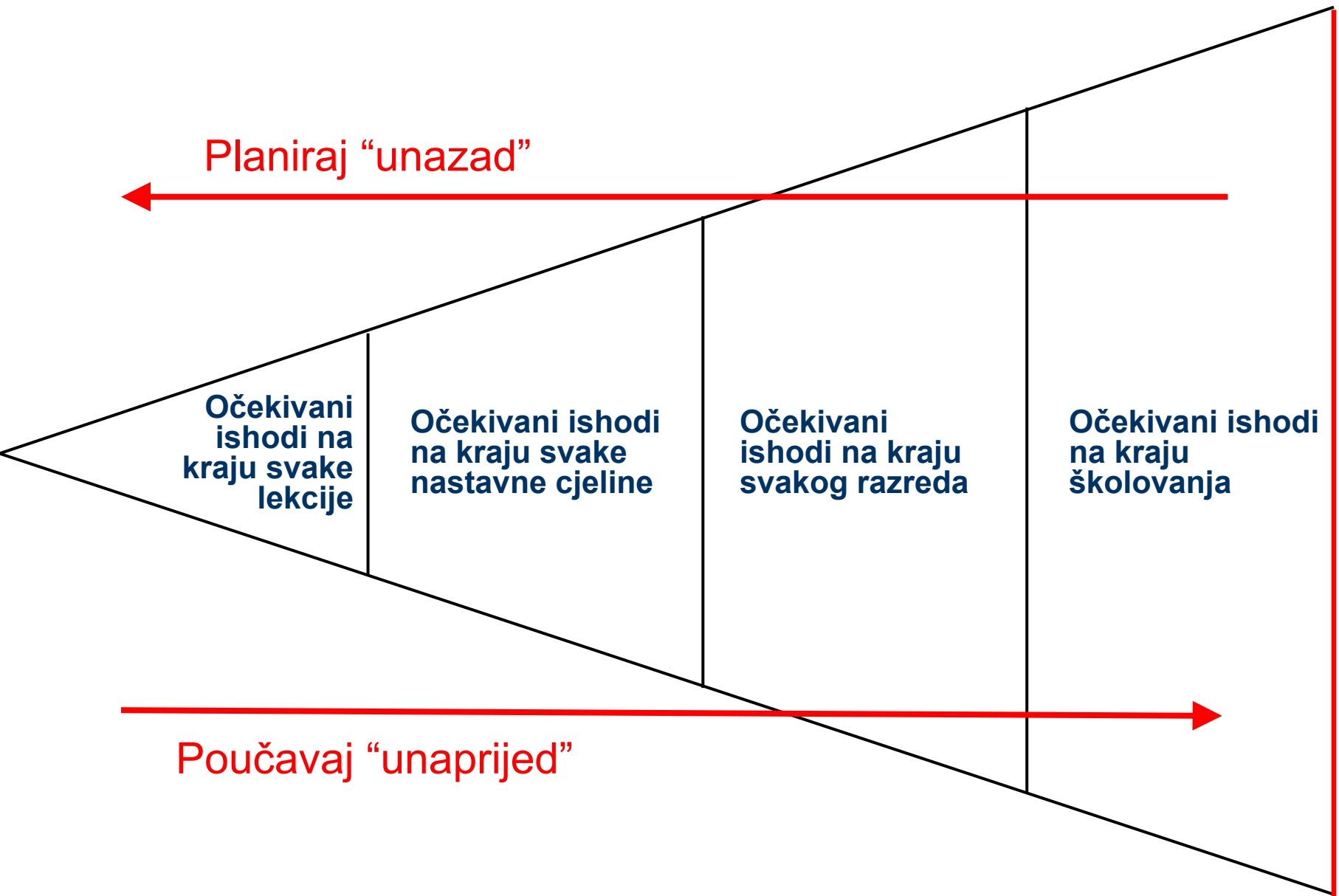
Zašto ishodi obrazovnog procesa?



- Učenici točno znaju što se od njih očekuje.
- Nastavnici točno znaju što učenici trebaju učiti.
- Lako se može provjeravati jesu li ishodi ostvareni i tako vrednovati efikasnost poticanja učenika.
- Fokus rada se mijenja - od poučavanja k učenju. Usredotočenost na učenika.
- Učenici točno znaju kako će njihovo učenje biti provjeravano.
- Učenici preuzimaju veću odgovornost za vlastito učenje kada točno znaju što se od njih očekuje i koje standarde trebaju ostvariti.







Obilježja dobro definiranih ishoda učenja



1. **Specifičnost:** Odnose se na specifične sadržaje i određuju ključne ciljeve i kompetencije za pojedine discipline.
2. **Fokus:** Standardi ne pokrivaju cijeli raspon svih mogućih znanja, oni se koncentriraju na ključne stvari.
3. **Kumulativnost:** Odnose se na kumulirano, sustavno integrirano učenje.
4. **Minimalne kompetencije:** Minimalni zahtjevi koji se očekuju od svih učenika.
5. **Diferencijacija:** Fino razlikovanje razina kompetencija.
6. **Jasnoća:** Standardi su formulirani na jasan, koncizan i razumljiv način.
7. **Zahtjevnost:** Standardi predstavljaju izazov za učenike i nastavnike, no mogu biti ostvareni s razumnim naporima.